

IVÁNOVICS BEATRIX (1985) Budapest

I. helyezett

IVÁNOVICS BEATRIX

Kis karácsony, nincs karácsony

Anyám szavai jutottak eszembe, ahogy kora délután a hópiszkos belvárosi téren nézelődtünk férjemmel: idén nem lesz karácsony. Apró pelyhek foszladoztak az égből, lépéseink nyomán rögtön latyakká változtak. A téren csak néhány árus cigarettázott, nem számítottak már vásárlóra; a teherautót várták, hogy elszállítsák és tüzelőnek bedarálják a megmaradt fákat. Gazdasági haszonnövények. Nem sokban különböznek más szántóföldi növénytől, ezt olvastam korábban valahol. Nagyra nőtt búza, amiből ünnepet sütünk. Felnéztem a sűrke égboltra, vágyakoztam az arcomba hulló hópelyhekre, de csak kelletlen pizsmogásnak tűnt az egész, úgyhogy csalódottan visszatereltem tekintetemet a téren kipakolt fákra. Vagy túlevelű napraforgó, amit a járdaszélről takarítanak be januárban. Megpróbáltam felidézni, mikor havazott utoljára rendesen, de egyedül külvárosi gyerekkorom emlékképei jutottak eszembe. Azóta mintha egy láthatatlan burát borítottak volna a városra, hogy többé ne érinthesse se hóesés, se hangulat, se ünnep.

De akkoriban még igazi hó volt, nagy pelyhekben hullt. Tizenöt voltam, a nagynénémtől örökölt túrabakancsom már hazafelé átázott, a kezem sajgott, ujjaim elgémberedtek a hidegtől. Fájt minden érintés, ahogy a kerti kapu kulcsával bajlódtam. Befagyott a zár. Félórája próbáltam kinyitni, a kapu azonban minden erőfeszitésemnek ellenállt. Tehetetlenségemben sírni kezdtem, folytak az arcomon a fizikai fájdalom és a düh könnyei. Ököllet vertem és rugdosztam a fémlemezt, de ezzel is csak magamnak ártottam. Haragudtam az egész világra. Apám lelépett, s habár a családukat már régóta csak a feszültség tartotta egyben, az mégis megszokott és ismerős közeg volt. A reptérről telefonált, hogy elbúcsúzzon, s miután bontották a vonalat, anyám még percekgig állt mozdulatlanul, a kagylóval a kezében. Én a befagyott kapun töltöttem ki dühömet, de az nem adta meg magát. Végül átmásztam a kerítésen, mint valami tolvaj, alig éreztem az ujjaimat, mire bejutottam a házba. Ijedtemben meleg vizet engedtem rá, égetett, aztán a hideg konyhakövön ülve kiszabadítottam a lábamat az átázott bakancsból és zokniból, hogy életet dörgöljek a lábujjaimba is. Fájtak a csontjaim.

Férjem kézen fogott, és egy biccentéssel jelezte, hogy körbe kellene járnunk a teret, hátha találunk pár nekünk tetsző ágacskát. Közös életünk tíz éve alatt egyszer sem vettünk fenyőfát. Talán ha lesz egy kis kert, álmodoztunk, akkor lesz fánk is, amit tavasszal kiültetünk, hogy megerősödjön és növekedjen, és majd minden decemberben feldíszítjük, és ámulunk, hogy egyre több dísz és szaloncukrot követel, mígnem már létráról se érni el a tetejét, és addigra rancos lesz a kezünk, és a szemünk sem a régi, de nem fog érdekelni, hogy úgy múlnak el, ahogy a fánk növekszik, mert vele együtt a szívünkben is egyre több lesz az ünnep: minden pillanat. De most még nincs kert, így nincs fa sem. Néhány fenyőágot szoktunk vadászni az utolsó pillanatos kínálatból. Csokorba kötjük, és felakasztjuk a szoba falára. A karácsonyfadíszes kezdő szettünk két marék médicinsájna üveggömb és egy bronzsín boa volt. Azóta se vásároltunk többet, a díszek száma mégis évről évre gyarapodott, alig fértek a cipősdobozba. Csomagolásra biggyesztett dekorbigyók, saját készítésű gyöngy-

csillagok, újrahasznos arany szalagok; félretettünk mindent, hogy deviáns kis fenyőcsokrunk bátran dacolhasson a társadalmi elvárásokkal. Deviáns kis fenyőcsokor, vigyorodtam el, és erről a deviáns dologról eszembe jutott az is, amikor évekkkel ezelőtt fülbevaló-akasztót szereltem néhány gömbre, és két-tőt anyám kezébe nyomtam a családi vacsorán. Boldogan viselte az ötcentis díszeket egész este. Akkor még Pesten lakott ő is.

Egy vízcsepp hullott a homlokomra, ahogy újra az eget kémleltem. Ebből idén sem lesz fehér karácsony, gondoltam, miközben férjem megegyezni lát-szott az egyik unott árussal pár ágnyi nordmann fenyő kapcsán. Jó érzéke volt hozzá. A szobánkat sosem lepte be a fenyőtű, pedig az illendőség határá-in jócskán túl fenn hagytuk a csokrot. Biztos azért, mert a végtelen repceme-zőkre emlékeztetett minket.

Az autó felé sétálva belestem a bérházak kivilágított ablakain, az otthon melegét kutattam a fénylő keretekben, a csomagolópapír surrogását, friss sütemények illatát. Ugyanilyen vágyakozón pislogtam be mások életébe akkor is, amikor sok óra gyaloglás után a súlyos hátizsák kidörzsölte a vállamat, megörökölt bakancsomban pedig újra átfagyott a lábam. Anyám kitalálta, hogy újságot fogunk kihordani délutánonként és hétvégén, kell a pénz. Önző vagy, kiabált velem, egoista, pont mint apád, magamra hagysz a legnagyobb szarban, nem segítesz semmiben, épp most, amikor a leginkább szükségem lenne rád, lusta, elkényeztetett tini, leesne a karikagyűrű az ujjadról, ha megemelnéd a seggedet, mi? Pedig csak annyit mondtam, hogy a pénz, amit a kihordott újságok darabjéért ajánlottak, túl kevés ahhoz, hogy bármit is megoldjon. Szobám rejtekében összegújtunk öcsémrel, és ünnepélyesen megfogadtuk, hogy soha többé nem bántjuk egymást. Közben meg voltam győződve róla, hogy nem érem meg a tizenhatodik születésnapomat.

Szombat délelőtt nekivágtunk a kertvárosi utcáknak. Különváltunk, hogy több újságot tudjunk szétszórni. Anyám rámarkolt öcsém csuklójára, másik kezével a megpakolt szánkót húzta maga után. Én lehajtott fejjel iszkoltam az ellenkező irányba, alig vártam, hogy kiérjek a látóteréből. A hátizsákom nehezebb volt, mintha az összes tankönyvemet belegyömöszöltem volna. A sarkon túl aztán lelassítottam, tudtam, hogy tartalékolnom kell az erőmet, mert estig úgyszem mehetek haza. Szépnek találtam ezt a kertvárosi részt. Az utcákat, háztetőket, fák ágait egyenletes fehér hótakaró borította. A járdát nem sózták fel, inkább keményre taposták rajta a havat, csak az úttesten látható keréknyomok törték meg a békés rendet. Gyönyörű épületek mellett gyalogoltam, két postaláda között a lépéseimet számolva. Patinás nagypolgári házak váltakoztak ízléses új építésűekkel, de túl sokat kellett számolnom, mire egyiktől a másikig értem. A bakancsom szürkületig bírta, a nedvesség elkezdte átítatni a zoknimat. Ezúttal nem lettem dühös, hagytam, hadd folyjon keresztül rajtam minden érzés, csak ki kell bírnom, nem kell mást tennem, csak ki kell bírnom, postaládától postaládig tart a testem. Mégsem tudtam levenni a szemem a házakról, amelyek homlokzatán felkapcsolták a színes fényeket. December közepe volt, szinte mindenütt kikerültek már az ünnepi díszek. Az erkélyeket fenyőgirland szegélyezte, az ablakokban itt-ott gyertyapiramisok égtek, megfelelő szögben állva pont ráláttam egy feldíszített karácsonyfára is. Igazi otthonok voltak ezek, téglafalaik mögött igazi családokkal, ahol igazi anyukák és apukák varázsolják elő kabátzsebükből az ünnepet, és igazi gyerekek formázzák a mézeskalácsot. Égette az arcomat a kiáradó melegség, a színek túlcsordultak az ablakkereteken, lefolytak a ház falain, és gúnyos mosolyba rendeződtek, mit keresel te itt, nevettek rám a fények, nem tartozol ide, nem tartozol sehova. Vörösmartyt kezdtem szavalni, hogy elnyomjam a hangokat. Először némán, majd, mivel senki nem járt már az utcákon, egyre bátrabban: annyi milliója, s köztük valódi boldog oly kevés. Valódi boldog oly kevés. Kibírom ezt is.

TENK LÁSZLÓ, Platános kép, 2019

Én értem haza később. Anyám valami maradékot melegített a tűzhelynél állva. Nincs több újsághordás, vetette oda. Éreztem, hogy szégyelli magát. Kettőnk egész napos munkája ért vagy ötszáz forintot. Lehúzás szarháziak, más nyomorán élőködők, csattant fel, meg az anyjukat fogok én... add a maradék újságot, azokat is kibaszom a szemébe. És felnevetett.

Fenyőcsokor rendben, a hús bepácolva, csak ki kell sütni. Még volt néhány óránk, pont elég arra, hogy elguruljunk a nagyíért. Férjem felajánlotta, hogy kitesz otthon, ha gondolom, s akkor addig nyugodtan feldíszíthetem a csokrot. Szépen összekötötték, nem lesz vele gond, csak fel kell akasztani a helyére, menni fog? Persze. A zebránál egy hetven körüli bácsi várakozott türelmesen, vállára vetve egy apró, de takaros fenyő. Megálltunk, hogy átengedjük az úton. Biztos az unokáknak lesz, mi másért vállalna ennyi fáradságot. A csilingelő kacajokért. Az élénk, csodára nyíló tekintetekért. Legalább ilyenkor eljönnek mindannyian, ha kötelességtudatból cipelik is őket szülei, de ott lesznek, s talán nem veszik észre, hogy anyu és apu milyen unottan szürcsöli a szokásos húslevest, és hogyan fogy el türelmük, mire a töltött káposztáig érnek. Ne legyél ilyen gonosz, intettem magamat, ne tagadd, hogy te is élvezted. Élveztem, persze, az első karácsonyt férjem családjával. Négy testvér, hat unoka. Menjünk korán, mondta a mama, reggelire krumplisaláta, padlizsánkrém, töltött tojás, fasírt, meglepően ízes paradicsom, házi kenyér, a gyerekeknek gyümölcsle, a felnőtteknek két korty pálinka, étvágygerjesztőnek. A nagy, vidéki házat megtölti az élet. A gyerekek bújócskáznak, apró zoknik kukucskálnak ki az ajtók takarásából, szőke fejcskék tűnnek el a kanapék mögött, az asztal alatt minduntalan a lábamra tenyerelnek. Az előtérben kávéillat és otthonos cigarettafüst, két testvér a falnak támaszkodva beszélget. A konyhában nagy fazékban fő a húsleves, mellette aszalt szilvával töltött, sonkába göngyölt csirkemell, krumplipüré és házi savanyúság, odébb a pulton töltött káposzta tizenhat személyre. A gyerek maradékát majd megeszi apu. A kései ebédhez előkerül egy üveg jóféle bor is, valószínűleg spanyol vagy francia, az egyik sógor a borokhoz is ért. Az asztalnál a felnőttek beszélgetnek, kedélyesen ugratják egymást, időről időre felcattan a nevetés, a nagyobb gyerekek szépen esznek késsel-villával. Lefő a sokadik kávé, a koszos tányérokot tegyék csak a pultra, azért be kell látni, a mosogatógép nagy segítség. Kint besötétedik, az izgalom kifényesíti az arcokat. Az egyik anyuka eltereli a gyerekek figyelmét, az apukák behordják a kocsiból a csomagokat, többször is fordulnak. Lepakcsoljuk a villanyt, csak a plafonig érő, tökéletesen díszített fa ünnepi fenyő ragyognak. Csengettyűszó. Közöszen elénekeljük a *Mennyből az angyal* első két versszakát, a maradékot a bátrabbak eltátogják a kazettával, a gyerekek türelmesen csodálják a fenyő köré halmozott ajándékokat. Lázasan böngészni kezdjük a kísérőcédulákat, nézd, ez a tiéd, azt hozd ide, bontsuk ki, jaj, de szép. A gyerekek birtokba veszik az új játékokat, az apukák belemerülnek a makettépítésbe, és a távirányítású kisautók hatókörét vizsgálják, az anyukák felöltöztetik a Barbikat, a karácsonyfán a szaloncukroknak csak a papírja marad. Búcsúzóul családonként két rúd bejglit csúsztatnak az ajándékokkal megpakolt ikeás szatyorba, a papa süti minden évben, sose spórolja ki belőle a diót. Hazafelé csordultig van a szív és a csomagtartó.

Előtte sosem volt részem ilyen tökéletesen megkomponált karácsonyban, ez volt a családi ünnep ideálja, szinte giccs. A leggyönyörűbb hollywoodi rémálom, annyi különbséggel, hogy ez igaznak tűnt. A második is. Még a harmadik is, bár addigra fakulni kezdett az élmény. A negyediknél mellbe vágott a pazarlás, és többé nem tudtam kiűzni fejemből a bizarr gondolatot, hogy addig öntik a gyerekekre vödörszám a műanyagot, amíg bele nem fulladnak. Miféle torz lemeztektonika gyűri minden karácsonykor, minden születés- és

névnap alkalmából műanyaghegyekbe a recsegő parkettát és a makulátlan padlószőnyeget? Ettől kezdve gyümölcskosarat adtunk ajándékba, a szemrehányó tekinteteket megúsztuk. A karácsonyfa még mindig hatalmas és tökéletesen díszített, van szilvával töltött csirkemell, csengettyűszó, jóféle bor, a *Mennyből az angyal* utolsó versszakát ugyanúgy csak tátogni tudjuk, és a nap végére a szaloncukor is elfogy a fáról, valami mégis hiánnyá duzzadt az évek folyamán. A kedélyes ugratások inkább sértődést eredményeznek, a kávé melletti beszélgetéseket felváltották a viták, és mindig akad valaki, aki a gyerek viselkedésére, hogylétére hivatkozva idejekorán hazaindul. Persze mindenkinek megvan a maga baja. De mindig mindenkinek megvan a maga baja. Akkor ne is legyen karácsony?

A fenyőcsokorral tényleg nem volt gond, könnyedén felakasztottam a helyére. Kiborítottam a díszeket a szőnyegre, és megakadt a szemem a gyöngycsillagokon. Ezek voltak a kedvenceim. Akkoriban készítettem ilyeneket, amikor kézműveskedéssel próbáltam némi pénzt keresni. Jobbára sikertelenül, ugyanis nem akartam, hogy megvegyék, amit alkotok. Feszengtem a stand mögött a karácsonyi vásárokon, abban reménykedve, hogy senki sem lép elém, mert minden vásárlótól meg akartam kérdezni, jól meggondolta-e. Valóban szüksége van még egy fülbevalóra, még egy díszre? Legalább nem műanyag a portékám, nyugtattam magam, szépséget csempészel az emberek életébe, nyugtattak mások, mégis azt szerettem volna beleordítani a vásári forgatagba, hogy mindenki azonnal fejezze be! A gyöngycsillagok tehát megmaradtak, örömmel nyugtáztam, hogy kiszorítják a kínai gömböket a karácsonyi csokorról.

Eltöprengtem, milyen díszek voltak gyerekkoromban, de csak a szaloncukorban és a színesen villogó izzósorban voltam biztos. A szaloncukor üres papírját gondosan vissza kell rendezni, az izzósort kihúzni éjszakára, és jól viselkedni, hogy apa ne legyen ideges. Anya porszívózik, ablakot tisztít, elkészíti a vacsorát, titokban becsomagolja az ajándékokat, és feldíszíti a fenyőfát, én rendet rakok a szobámban. Kint besötétedik, az izgalom kifényesíti az arcokat. Hangozanak a viháncolások, maradatok már nyugton, anya és apa egymással is veszekszik. Én új tolltartót kapok, kirakókat és plüssmacit, öcsém műanyag autópályát, összeszereli. Szétszedi, majd megint összeszerakja. Estére letörnek a műanyag fülek róla, sietve elpakoljuk, hogy senki ne vegye észre. Együtt megnézzük a *Reszketések betörők* vagy egy Bud Spencer-film első félóráját, a maradékot anya békésen átalussza. A következő napokat pizsamában töltjük, a konyhába lépve köhögni kezdünk a cigarettafüsttől, ne járkálj mezítláb, kiabál rám apa. Öcsém carmageddonozik, boldogan transzírozza a járókelőket, anyával bezárkózunk a szobámba, és elkezdjük kirakni a kétezer darabos puzzle-t. Tengerpartot ábrázol. Egy német tévéadón kínai harcművészek gyilkolják egymást, apa a távirányítót öleli és horkol, a rádióban harsányan röhögnek a műsorvezetők a saját poénjaikon. Kikeverem a cukros-ecetes salátaöntetet, anya megsüti a húst, ugye, nem disznó, nem, te csirkemellet kapsz, öcsém bög, hogy fel kell állnia a számítógéptől. Apát felébresztjük, óvatosan, hogy ne legyen ideges, csendesen és gyorsan ebédelünk, a jobb kezemben idétlenül áll a kés, de nem veszem a másikba, azt nem szabad. Ebéd után apa felhajt egy pohár tejet, visszaül a tévé elé, és rágyújt, anya mosogat. Én nagyon szeretném, ha hazaindulnánk végre, de nincs hova. A szobámban mécesest gyújtok, a forró viaszt az ujjamra csurgatom, az asztalra szilárdult cseppeket rögtön felkaparom. Nagyiék idén sem jönnek, mi sem megyünk hozzájuk. A nappaliból egy akciófilm hangjai, sikoly és fegyverropogás szűrődik be, én leveszem a polcra *A három testőr*t, és újraolvasom.

Libabőrös lett a karom. A feldíszított fenyőcsokrunkat bámultam, és hálás voltam, hogy már nem vagyok gyerek. Fél hat körül járt, másfél óránk volt még vacsoráig. Porszívózásra nem maradt elég idő, inkább kikevertem a mézes-joghurtos öntetet, és épp a fogyasztásra kész salátamixet öntöttem a tálba, amikor meghallottam a kulcscsörgést. Az ismerős hangra melegen dobbant a szívem. Olyan szorosan öleltem magamhoz nagymamámat, amennyire csak a járókerettől odafértem, igyekeztem beszívni minden pillanatát annak, hogy van. Ő szabadkozni kezdett, hogy nem hozott ajándékot, és tésztát sem tudott sütni, a nagyi sem a régi már, mondta, nem bírok ácsorogni, rozzant vénaszony lettem, na, de a koromhoz képest megint sokat beszélek. Olyan nagymama volt, akinek általában nincs kedve sütni, úgyhogy csak hatféle édes és háromféle sós süteményt készít. Néhány éve hasonló szabadkozás közepette nyújtotta át a karácsonyi csomagot, a nagy ajándéktasak majd kettészakadt, ahogy megemeltük. Tele volt házi lekvárral, nyárról eltett lecsóval, zakuszkával, padlizsánsalátával. Ne haragudjatok rám, hogy idén csak ennyire futotta, mondta, mi pedig igyekeztünk visszanyelni a könnyeinket.

Betámogattuk a szobába, és segítettünk neki leülni az odakészített székre. Konstatáltam, hogy elfelejtettem lepakolni az íróasztalt, úgyhogy gyorsan a polcokra tömködtem a laptopom és a szanaszét heverő könyveket, tollakat, jegyzetlapokat, valamint a mécseseket, amikből már nem szoktam az ujjamra csurgatni a viaszt; a koszos kávéscsészéket kivittem a konyhába. Keleti fűszerek illata töltötte be a helyiséget, férjem elkezdte kisütni a húst. Gyömbér, fokhagyma, szója, kurkuma, garam masala, sorolta a felhasznált hozzávalókat, a chilinél kicsit megcsúszott a kezem, nem baj? Vigyoroztunk a szokott viccen, imádtuk a csípős ételeket. Visszamentem a szobába, és középre húztam az íróasztalt. Nem volt terítők, annyi baj, mondta nagyi, legalább könynyebb takarítani. Odakint zuhogni kezdett az eső, hangosan kopogott a gangot fedő pléhlemezen. Hiányzott a hó. A hó arra is jó, hogy puhán körbeölelje azokat a szavakat, amiket nem akarok meghallani. Anyám szavait, amik terítés közben is visszhangoztak bennem. Egész kis labirintuson kellett keresztülvergődjenek, míg újra elértek hozzám, megszólítva minden szobát és lépcsőfordulót, melyet időközben elhagytam, megtöltve a tereket a szorongató sutogással. Idén... nem... lesz...

Néhány nappal a kétes sikerű újságosztási akció után történt. Nyitva találtam a kerti kaput, amikor hazaértem az iskolából, örültem, hogy nem kell a zárral kínlódnom. A lakásban hideg volt, valószínűleg megint nem működött a kazán. Anyám szótlánul tett-vett, arca gyűrött volt, nem bírtam eldönteni, hogy sírt-e, vagy dühöngött. Ilyenkor mindig büntudatot éreztem, bár azt nem tudtam, miben hibáztam. A feszültség úgy tapadt a bőrömhöz, mint a pára, szerettem volna lefejtetni magamról, kikaparni a pórusaimból. Magamra erőltetett derúvel köszöntem, anyám rám se nézett, csak egy szíát mordult. Tudtam, hogy biztonságosabb lenne csöndben maradni és láthatatlanná válni, de még reménykedtem benne, hogy megenyhül, ha kellően figyelmes és kedves vagyok. Azt akartam, hogy lemossa rólam a büntudatot. Jól vagy?, kérdeztem óvatosan. Haragja lesöpörte arcomról a derús álcát, és hozzápréselt a tehetlenségemhez. Nem, nem vagyok jól, mitől lennék jól, megmondanád nekem, kiabálta, az nektek való luxus, de éreztétek csak jól magatokat, mint akinek semmi gondja, ne is törődjetekek semmivel, csak olvassgassatok meg mozzatok a haverokkal, de majd meglátjátok, milyen az élet, majd meglátjátok. A szobámba somfordáltam, és közben arra gondoltam, hogy évek óta nem voltam moziban. Aznap este anyám közölte, hogy idén nem lesz karácsony, majd ráncsapta a szobaajtót.

Olyan szépen havazott. Bámultam ki a szobám ablakán, hagytam, hogy a mások otthonából áradó melegség felperzselje az arcomat. Nem éreztem

szomorúságot, igyekeztem nem érezni semmit, csak figyeltem, ahogy a hó-pelyhek megsokszorozzák a színes fényeket. Ha nincs karácsony, hát nincs karácsony. Csupán pillanatok léteznek, és a pillanatok elmúlnak, egyik a másik után, csak számolni kell a lépéseket közöttük. Pillanattól pillanatig tart a testem.

Szenteste napjának reggelén szóltanul majszoltuk öcsémrel a parizeres kenyeret. Próbáltuk olyan kicsire összehúzni magunkat, amennyire csak lehet. A konyhaasztalnál ülve ráláttunk a szemközt nyíló fürdőszobára, újra és újra belestünk, és figyeltük, ahogy anya bepakolja a mosógépet, letörli a tüköröt, a mosdókagylót, a kis szekrényt, de kerültük a tekintetét, gyorsan lehajtottuk a fejünket, ha felénk fordult. Mikor megéreztek, hogy az ajtóban áll és minket néz, szorgosabban kezdtük rágni a szikkadt kenyeret. Néhány lépést tett felénk, én lenyeltem a falatot, pillanattól pillanatig, gondoltam, és vártam a szidást. De ő nem szólt semmit. Néhány hosszú másodperc múlva hozzánk hajolt, és szorosán átölelt mindkettőnket, könnyei végigfolytak a nyakamon. Görcsösen kapaszkodtunk az ölelésébe, arcunkat a hajába fúrtuk, és beszippantottuk az ismerős illatot. Ő a fejünket és a hátunkat simogatta, olyan szelíden, mintha újszülöttek lennénk. A padlóra ereszkedtünk, hogy közelebb legyünk egymáshoz, és ahogy a földön ülve összebújtunk, nem is éreztem hidegnek a konyhakövet.

Háromemeletes, fonott virágtartó lógott a plafonról, zsúfolásig tele buzogányvirággal, nyíllevéllal, zöldikével és párnafüvel, a tetejéről egy kúszó filodendron csüngött alá. Anyám felpillantott a virágtartóra, kibontakozott az ölelésünkből, és az előszobába sietett; papírzörgést és tompa puffanásokat hallottunk, ahogy a beépített szekrényben kotorászott. Amikor visszajött a konyhába, egy színes, régi izzósört tartott a kezében. Körbetekerte vele a virágtartót, eligazgatta a drótokat, majd leguggolt, hogy a telefonasztal mögött kikapogassa a konnektort. Piros, zöld és sárga fények gyúltak ki. Először váltakozva villantak fel a színek, majd néhányszor egyszerre, felfutottak a filodendron levelein, megkerülték a buzogányvirág cserepét, és leereszkedtek a fűzfafonatokon, hogy végül teljes odaadással világítsanak másodpercekig. Aztán kezdték előlről. Retró füzér volt, néhány izzója ki is égett már, a fényjáték mégis megbabonázott, kimosta pórusaimból a lerakódott feszültséget, és úgy szívárgott keresztül rajtuk, mintha légüres tér vonzaná magához. Ez volt a leggyönyörűbb karácsonyfa, amit valaha láttam.

Figyeljeteek csak, maradt még egy adag juhtúró a fagyasztóban, szólt ekkor anyám, süssünk egy kis pogácsát? Nem is kellett többet mondania. Tudtuk, hogy mégis lesz karácsony. Öcsém felpattant a földről, beszaladt a szobába, és egy perc múlva két, enyhén gyűrött és foltos papírlappal állt elénk. Az egyik egy vagány sportautót, a másik egy vadászrepülőöt ábrázolt. Aprólékos, jó rajzok voltak, rajtuk kisiskolás krikszkrakszokkal a piros felirat, boldog karácsonyt, szeretlek.

Néhány napra elfeledtük minden sérelmünket és veszteségünket. Éreztem, hogy nem kell többé a lépéseket számolni két pillanat között, nem létezik hiány. Vizespohárral pogácsát szaggatunk, az utcán bős hógolyócsatát vívunk, anya masnival átkötött bögrében nyújtja át az esti kakaót. Meztláb szaladgálunk a lakásban, és kézzel esszük a szalmakrumplit, vetélkedünk, hogy ki éneklí hamisabban a karácsonyi dalokat. Harmadnapon csengetnek, és öcsémrel versenyt futunk a kapuig, nagyiek nyakába ugrunk, és kis híján kiverjük kezükből a süteményes tálcákat. Almás pite, piskótatekerces, diós-lekváros hókifli, ha hamarabb szóltok, sütöttem volna bejglit is. Nagyapa huncutul kacsint, és nadrágzsebéből egy pakli magyar kártyát húz elő, öcsém az asztalra borítja a filceit, és kipirult arccal rajzolni kezd. Nagy bátorítóan szorongatja anya kezét. Minden rendben lesz, mosolyogják a virágtartó fényei, és

összekapaszkodnak a sütemények illatával, a táncoló hópelyhekkal, a gyermeki rajzokkal és az otthon melegével, és az ezernyi szín és hang és álom védőhálót von körénk, ami kiszorít magából minden fájdalmat, míg már csak a reménynek marad benne hely, és mi is összekapaszkodunk e bűvös körben, és elhisszük, hogy létezik megváltás, és soha többé nem félünk attól, hogy mit hoz a holnap.

Pittyegni kezdett a telefonom ébresztője, figyelmeztetve rá, hogy már háromnegyed hét van. A hús elkészült, a mirelit steakburgonyának még kellett néhány perc, pont időben voltunk. A laptopomat az asztalfőre tettem, bizsergetek az ujjaim a billentyűzeten, ahogy begépeltem a jelszavamat. Férjem kitöltött egy pohár jóféle bort, spanyolt vagy franciát, mert ő is ért hozzá. Lassan kortyolgatva vártuk, hogy a gép magára találjon. Hét után pár perccel felhangzott az ismerős bugyborékolás, a skype hangja. Engedélyeztem a videohívást.

Derűs arcok tűntek fel a képernyőn, halló, halló, mi újság a sarkkörön, köszönt be rögvest férjem. Azért ne túlozzunk, felelt játékosan öcsém, Reykjavík még nincs is a sarkkörön! Anyám karácsonyfa alakú fülbevalót viselt, amin villódní kezdtek a fények, ahogy megrázta a fejét. Bibibíí, mondta, most már nekem is van ilyen! Tudom, tőlem kaptad, nevettem vissza, jól áll, pont hozzád illik. Izlandi sógornőm integetett be a képbe, hi granny, how are you?! Jaj, hát szia, felelte nagyi, hogy te milyen szép vagy, jól vagytok, nem fázol? Egy árva szót sem értettek abból, amit a másik mond, mégis kedélyesen elcsevegtek, a fontosabb mondatokat néha lefordította valaki. Öcsém tíz éve költözött Izlandra, később anyám is követte. Rendszeresen hazalátogatnak, de sosem decemberben, mert olyankor sok a munka, sarki fényre vadászó turisták lepik el a szigetet. Na, eszünk végre, vagy mi lesz, mi már nagyon éhesek vagyunk, terelte a lényegre a szót öcsém, te csak ne beszélj, mondtam, nálatok még alig múlt öt. Hahaha, az nem jelent semmit! És, mi a menü arra? Hamburgari. Az meg micsoda, valami hagyományos izlandi cucc? Persze, más néven hamburger, vágta rá öcsém. Köretnek meg szaloncukor, tette hozzá anyám, bár gyorsan fogy, küldhetnétek még pár kilót. Rendben, de cserébe kérünk egy kis havat! Vacsora közben beszélgettünk, kedélyesen ugrattuk egymást, időről időre felcsattant a nevetés. Néhány órára elfeledtük minden sérelmünket és veszteségünket. Összekapaszkodtunk a bűvös körben, és nem létezett hiány.

